

ПРАКТИЧНА ЛЕКЦИЈА

Rasa kallëzore në gjermanisht - Der Akkusativ

Kategoriја на лекцијата: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni rasën kallëzore, ndryshimin der në den te gjinia mashkullore, foljet dhe parafjalët që e kërkojnë atë, si dhe përemrat mich, dich dhe ihn.

Rasa kallëzore në gjermanisht - Der Akkusativ

Përmbledhje e mësimit

Akkusativ është rasa e kundrinorit të drejtë: ajo tregon *kë* ose *çfarë* prek veprimi. Lajmi i mirë për folësit e shqipes është se ndryshon vetëm **gjinia mashkullore**; femërorja, asnjansja dhe shumësi mbeten si në emërore.

Çfarë do të mësoni?

- Ndryshimin *der* → *den* dhe *ein* → *einen*.
- Foljet që kërkojnë kallëzore.
- Parafjalët që kërkojnë gjithmonë kallëzore.
- Përemrat vetorë në kallëzore.

Tabela e nyjave

Gjinia	Nominativ	Akkusativ	Ndryshimi
Mashkullore	der / ein / mein	den / einen / meinen	po, -en
Femërore	die / eine / meine	die / eine / meine	jo
Asnjansë	das / ein / mein	das / ein / mein	jo
Shumës	die / meine	die / meine	jo

Rregull praktik: **vetëm mashkullorja merr -n**. Nëse e mbani mend këtë, keni mësuar 80 për qind të kallëzores.

Foljet që kërkojnë kallëzore

haben, sehen, kaufen, essen, trinken, lesen, brauchen, suchen, finden, besuchen, nehmen, machen, verstehen, lieben, kennen.

Gjermanisht: Ich sehe den Mann.

Shqip: Unë shoh burrin.

Gjermanisht: Wir kaufen einen Tisch und eine Lampe.

Shqip: Ne blejmë një tavolinë dhe një llambë.

Parafjalët me kallëzore

Parafjala	Shqip	Shembull
durch	përmes	<i>durch den Park</i>
für	për	<i>für meinen Bruder</i>
gegen	kundër	<i>gegen den Wind</i>
ohne	pa	<i>ohne den Schlüssel</i>
um	rreth, në orën	<i>um den Tisch</i>
bis	deri	<i>bis nächsten Montag</i>
entlang	përgjatë	<i>den Fluss entlang</i>

Një mënyrë e njohur për t'i mbajtur mend: **durch, für, gegen, ohne, um** — shpesh mësohen si varg i vetëm.

Përemrat në kallëzore

Nominativ	Akkusativ	Shembull	Shqip
ich	mich	<i>Er sieht mich.</i>	Ai më sheh.
du	dich	<i>Ich liebe dich.</i>	Të dua.
er	ihn	<i>Ich kenne ihn.</i>	Unë e njoh atë.
sie	sie	<i>Ich sehe sie.</i>	Unë e shoh atë.
es	es	<i>Ich nehme es.</i>	Unë e marr.
wir	uns	<i>Er besucht uns.</i>	Ai na viziton.
ihr	euch	<i>Ich sehe euch.</i>	Unë ju shoh.
sie / Sie	sie / Sie	<i>Ich verstehe Sie.</i>	Unë ju kuptoj.

Shprehjet e kohës në kallëzore

Kohëzgjatja dhe koha e caktuar shprehen me kallëzore pa parafjalë:

- *Ich bleibe **einen Monat**.* — Do të qëndroj një muaj.
- *Wir lernen **jeden Tag**.* — Mësojmë çdo ditë.
- *Er kommt **nächsten Montag**.* — Ai vjen të hënën e ardhshme.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
<i>Ich sehe der Mann.</i>	Ich sehe den Mann.	mashkullorja merr <i>den</i>

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
Ich habe ein Bruder.	Ich habe einen Bruder.	ein → einen
für mein Vater	für meinen Vater	für kërkon kallëzore
Ich sehe die Frau ndryshuar në den Frau	die Frau	femërorja nuk ndryshon
Ich liebe du.	Ich liebe dich.	përemri kalon në kallëzore

Krahasimi me gjuhën shqipe

Edhe shqipja ka rasën kallëzore: Unë shoh **burrin**. Dallimi është se shqipja e shënon rasën **në fund të emrit** (burri → burrin), kurse gjermanishtja e shënon **te nyja para emrit** (der Mann → den Mann), ndërsa vetë emri nuk ndryshon. Ky është një ndryshim strukturor që duhet kuptuar në fillim.

Përmbledhje e shkurtër

- Vetëm mashkullorja ndryshon: der → den, ein → einen.
- Kallëzorja u përgjigjet pyetjeve wen? dhe was?
- Parafjalët durch, für, gegen, ohne, um, bis, entlang kërkojnë kallëzore.
- Përemrat: mich, dich, ihn, sie, es, uns, euch, sie.

Këshilla praktike për ushtrime

- Ushtroni vetëm me emra mashkullorë në fillim; aty ndodh ndryshimi.
- Mësoni parafjalët e kallëzores si një varg të vetëm.
- Shkruani dhjetë fjali me foljen *haben* dhe emra të tri gjinive.